

Секція 1

к.е.н. Харченко Т.М.

доцент кафедри менеджменту в галузях АПК

Сумський національний аграрний університет

СЕРТИФІКАЦІЯ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Стрімке підвищення попиту на продукцію лісового господарства, як на вітчизняному, так і на міжнародному ринку, привело до значного зростання рівня конкуренції серед виробників цієї продукції. А здатність підприємства виживати й активно розвиватися в жорсткому конкурентному середовищі визначають його конкурентним потенціалом.

Значний внесок у розвиток теоретичних аспектів, вирішення практичних питань, пов'язаних із розвитком конкурентоспроможності підприємства, його формуванням, аналізом зовнішнього та внутрішнього середовища є предметом дослідження науковців, зокрема: А. Андрійчука, Ю. Губені, В. Зіновчука, Т. Зінчук, В. Іванюти, П. Канінського, М. Маліка, В. Мессель-Веселяка, О. Могильного, О. Онищенко, Г. Підлесецького, П. Саблука, О. Школьного, О. Шпикуляка та ін. Численні дослідження переконують, що проблема конкурентоспроможності підприємства не є новою, проте бурхливий розвиток світової економіки, інформаційних технологій є передумовою дослідження розвитку конкурентоспроможності підприємств лісового господарства, нових напрямків його оцінки та вдосконалення.

Інноваційну спрямованість діяльності підприємства можна забезпечити завдяки реалізації стратегії диверсифікації його продукції. Проте, збільшення збуту лісогосподарської продукції на вітчизняному ринку не є складним завданням, оскільки український споживач не вимагає сертифікації продукції. Натомість міжнародний споживчий ринок несертифіковану

лісогосподарську продукцію не приймає. Таким чином, актуальним завданням було б впровадження програми сертифікації лісопродукції, оскільки це дозволило б підвищити її конкурентоспроможність, збільшити прибуток від зовнішньоекономічної діяльності та впровадити нові технології лісоуправління, а також підвищити довіру до екологічної політики України в інших країнах.

На сертифіковану продукцію на міжнародному ринку є великий попит: за даними FAO не менше 7% круглого лісу, до 25% пиловника й продуктів із нього, а також 35% вторинної сировини কাঁच виробників йде на експорт. Вартість світового експорту лісопродуктів оцінюється в 115-120 мільярдів доларів США. З урахуванням того, що сертифікована продукція коштує на 12-15% дорожче несертифікованої і щорічно, починаючи з 1999 року, попит на неї зростає на 50-70%, найближчими роками її попит може перевищити пропозицію. Тому зволікати із питанням її сертифікації не можна. Оскільки експорт деревини й продукції її переробки забезпечує близько 40% коштів, які заробляють лісові господарства України, то за умови нинішнього неплатоспроможного внутрішнього ринку лісоматеріалів, експортні валютні надходження є майже єдиним стабільним джерелом фінансування лісогосподарських підприємств [1, с. 5].

Лісова сертифікація – оцінка відповідності системи ведення лісового господарства встановленим міжнародним вимогам щодо управління лісами та лісокористування на засадах сталого розвитку, яка проводиться акредитованими органами сертифікації. Схема лісової сертифікації – організаційна структура функціонування органів стандартизації, сертифікації, акредитації, суб'єктів сертифікації та інших зацікавлених сторін з питань лісової сертифікації. Схема лісової сертифікації містить основоположні правила, вимоги і процедури з питань лісової сертифікації.

Для розрахунку економічної ефективності впровадження лісової сертифікації на підприємстві доцільно застосовувати загальноприйнятий підхід, що полягає у співставленні ефекту від певного заходу та витрат, які на нього понесені [2, с. 15].

Досліджуване підприємство ДП «Шосткинський агролісгосп» працює над виконанням завдань обласної комплексної програми розвитку лісового господарства «Ліси України – Сумська область на 2010 – 2015 роки», у тому числі в частині створення нових лісів. Уся господарська діяльність підприємства спрямована на підвищення продуктивності, охорону та відтворення лісів, зростання їх корисних властивостей та раціонального їх використання. Оскільки ДП «Шостинський агролісгосп» спеціалізується на: відтворенні, охороні, захисті лісів та продажі лісового зрубу, то на сучасному етапі його діяльності доцільним було б забезпечити впровадження інноваційної технології з врахуванням еколого-економічних нормативів, що дасть новий поштовх до розвитку підприємства у кризовий і після кризовий період та дозволить уникнути понаднормативного забруднення навколишнього природного середовища і сплати екологічних податків.

Таким чином, головним та першочерговим завданням ДП «Шостинський агролісгосп» є розроблення стратегічної програми розвитку, яка повинна включати впровадження сертифікацію лісогосподарської продукції. При реалізації інноваційних програм потрібно дотримуватись екологічної рівноваги, тобто балансу природних або змінених людиною компонентів і природних процесів, що створюють середовище та забезпечують тривале існування екологічної системи. Сертифікація лісу (за вище зазначених умов) може сприяти вирішенню такої проблеми, як нераціональне використання лісового ресурсу. Водночас за рахунок підвищення якості продукції, довіри споживачів та конкурентоспроможності продукції, сертифікація зробить лісогосподарське підприємство менш вразливими до спадів економіки.

Отже, ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку – науково обґрунтоване використання лісових угідь, що здатне забезпечувати стабільний розвиток лісових екосистем та ландшафту в цілому, їх біотичного різноманіття, продуктивності, здатності до відновлення, життєздатності та спроможності виконання ними як у даний час, так і в

майбутньому екологічних, економічних, соціальних та інших функцій на місцевому, національному і глобальному рівнях.

Список використаної літератури:

1. Борейко В.І. Інноваційна діяльність в лісогосподарській галузі / В.І. Борейко, О.Л. Мартиневська // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. - Серія «Економіка». – 2011. - Вип. 2(54). - С. 11-16.

2. Методичні рекомендації з удосконалення системи ведення лісового господарства на основі запровадження лісової сертифікації / [Карпук А.І., Кравець П.В., Розвод С.В. та ін.]; (НУБІП УКРАЇНИ) – К.: «ЦП —КОМПРИНТ», 2012.- 30 с.